

DOSAIR

Autor : SLAVICI, Joan

Titlu : Norocul

Loc : [F.e.]

An : [F.a.]

Nr. file : 30 f russ.

Biblioteca Centrală Universitară
BUCUREȘTI
Cota 091/384
inventar MSS 2874

slavici, Ioan - Norocul -
30 file - f. an

500,00

un om bătrân
vere frumoa-
matism înde-
nici de ci lei
, locotenent, era
u de creditori,
a din Galați, se
să.
stepte mi un aju-
ea săi - și aiba ca și -
ma calitate, tot ta-
Era lucru finesc
cea mare de
colindu-se
le bătrân-

IOAN SLAVICI
NOROCUL

283

Joan Slavici

—
Morocul

(30 pagini msse.)

—
lei 500, 00

Novocul.

I.

Rămăsese ea singură cu tatăl său, un om bătrân la vîrstă de 58 ani, care risipise o avere frumoasă și trăia acum, chinat de un reumatism îndelung rănit, din o pensiuă de o sută treizeci lei pe lună. Unul dintre frații ei, locotenent, era un chelbuitor și umorît mareu de creditori, iar cel-alt, tocsitor la vama din Galați, se lupta cu o casă yolino de copii.

Deși stia înse, că n'are să aștepte nici un ajutor de la alții, bătrînul ținea să-și aibă cașorul, cafelele, tutunul de primă calitate, tot tabloul, cu care se deprimase. Era lucru firesc la un om, care petrecea partea cea mare a vieții lui întins pe divan și svîrcolindu-se în culcuș; era dreptul lui la zile de bătrînețe.

Fică-sa, Elana? -

Dol Tulea era dintre oamenii, pentru care părintele n'are nici o istorie fată cu copiii săi.

A făcut pentru copiii săi, ceea ce făcuse, numai din obicei-
cune poveritească; dar nu s'a simțit nici o dată
să facă ce-va și de aceea nimic nu s'a-impus de
dragul lor. Numai un simțit ar fi putut cere, cu acum,
om bolnav și cu zile numărate, el să se lipească
de dragul ei de vre-una din prufinsele multumiri
ale vieții lui.

Era tinăra și sănătoasă, era destăpătă și vorăsoasă,
era înaltă, subțirică și frumoasă: toate de la dâ-
sul le avea, și n'ar fi fost vrednică să le aibă, da-
că n'ar fi fost gata să se lipească ea de ori-și-ce
multumire, ca să înlățească viața lui.

Și Elena era fiică lui.

Stia să urască și mai ales să brodere de tot frumos:
după o iarnă grea s'au mutat la București, ca
să câștige și ea ce-va.

Plea dimințată și se întorcea seara, luera mult, că-
diza puțin și se simțea foarte nenorocită în socia-
tatea, în care-și petrecea zilele.

Două anul se deprimă și' lui bine, și' la rău.

Nu înțelegea, la început, multe din cele ce se
vorbeau în atelierul magarilor. În urmă, ajun-
gând să înțeleagă, se roșia și îi venea să
yoloingă, ceea ce avea un deosebit farmec pen-
tru cele-lalte. Încetul cu încetul înse a ajuns
și ea să le iese toate ca luera firești, ba

chiar se găsiscă un deosebit farmec în vorbele rostite cu jumătate de gură.

Atât de des i se spune, că are gâbul frumos și talia subțire, ȳricionul mic și glesnele gingașe, că are brațe și bust, învârt nu se mai zăria să ȳtee și ea, ca cele-lalte, în cămășă, când căldurile erau mari, nu se mai supăra, când îi spuneau, că are o dată să se ȳslimbe în trăsura fără de număr, și nu mai rosia, când Domnișoara Mița, o farmușeță veștejită, îi fugeăduia în tăină, ca are ea să-i găsească un noroc rău.

Și Domnișoara Mița nu glumia: văia, în adevăr, să-i găsiscă noroc.

Seiile, când se întorceau a casă, pleca totdeauna cu dânsa, ca să vadă, ai cui ochi se apăsă asupra ei, cine o așteaptă și cine o urmărește, și o păreașcă și să n'o lase ori-si-cui, căci ea cunoștea multă lume și știa cine ce ȳnștiește.

În timp de câte-va săptămâni Elena cunoștea și ea mulți „gura casă”, cum dicea dânsa. — Un singur om era, pe care-l căuta și dânsa cu ochii.

Era un domn înalt și elegant, cu câte-va fire albe în barba lui mare și bine îngrijită, foarte serios, aproape jocos.

A singura dată, când întea-oară a vădit-o,

el s'a opoart cu uimit în loc și s'a uitat lung la dânsa, apoi, lăsându-le să treacă yorn fata lui, a salutat cu multă discrețiune pe Domnișoara Mița.

Elena se'nopăimântă: îi treuse par'că un fal de săgeată yorn inimă și tot sângele îi năvăli spre obraji.

"E banchisul Țărbulescu, - grăi mița. - Un ogăr-cit, dar milionar."

De aici înainte Elena n'a mai avut liniște. Nu mai putea să scape de spaima, care o cuprinsese în aceea clipă de uimire.

Omul acela era atât de serios, atât ^{de} matur, atât de sus oare-cum, înăt era, par'că, peste putință, ca el să-și piardă timpul cu dânsa. Era înse o patimă atât de curioasă în yornirea, pe care o aruncase asupra ei în cea clipă de uimire, încât ea se speria de câte-ori și-l reamintea și mereu și-l reamintea.

Dilele umătoare ear la întelnit și eară-și. Era yorn'că n'a mai bagă'n seamă: ea cu atât mai virtuos se temea de dânsul. Totmai fiind-că eră atât de ascolat, atât de matur, atât de stăpân pe sine.

Și în aolever, câte-va zile în umă Domnișoara mița îi spusese'n mare taină, că a vorbit cu

Țărbulescu și că el ~~se~~ ^{se} ~~afundă~~ ^{afundă} în mare slăbiciune de dânsa.

Elena era supărată, dar credea și par'că un fel de be-
 ție o cuprinsese. Era hotărâtă să nu mai iasă cu
 dânsa, și totu-și chiar scara aceea s'a dus la ea
 o casă și a stat mai mult ca alte dăți, ca să în-
 cerce a talie, și care o făcea pentru o domnișoră
 ce seamănă cu dânsa.

Încercînd talie, Mita merse a mîngăia, merse
 a îmbrățișa, merse îi sînta bratele și umerii și
 gâtul și merse îi aducea a mîntă, ce-ar dîce ca-
 liul ouela, dacă le-ar vede toate aceste și ar
 jouti să le sîntă ca dânsa.

Elena se supăra, dîcea merse, că are să ple-
 ce și în cele din urmă a și plecat, doar peste
 doue zile ear a trecut pe la mîta, cînd s'a
 întors a casă.

Era par'că la marginea porăpășiei, vedea adîn-
 cimes, dar eroi amebită, amebala era grosav
 de plăcută și n'olată - ce se depărta, trecîndu-i
 amebala, se simtea tare și ear se întorcea,
 ca să aiba acea plăcută amebala.

"Nu-mi pasa, - cîi dîcea; - eu sunt tare; eu
 n'om săi cold: cînd a olată!"

Aceasta a voră și mîta.

"Vrei tu să te îmbelnești cu 'Bărbulescu? - a
 întrebă în cele din urmă mîta. - Aici la mine!"

Elena se cutremuni.

„Care va săi¹ dia de aceea mă tot faci² tu să rîu³ pe la
tine!?! - grăi⁴ ex cu glasul înăbrăsit de mînie, și pără-
si casa tare hotărîta de a nu mai merge la atelier.
„Elena! - strigă⁵ mîta, - Nu fi nebrună. - De asta
tot n'oi să scapi⁶ tu: ⁷ti-am găsit⁸ norocul; nu te
juca cu el!“

Erorov se simtea Elena de umilită, - și totu-și
ex s'oi dus⁹ diuș umătvoare¹⁰ la atelier și trei di-
le în umăt¹¹ ear a trecut¹² pe la mîta, întoînd
oare-cum cu ochii închisi în casa ei.

În zăuher avou toate: oarta ei a h era ho-
tărîta; ea nu mai putea să reziste; vînta
lui covîșia¹³ pe a ei.

„Să-i spun săi¹⁴ vie mîne? - o întrebă¹⁵ mîta-
la plecare. - Nu mă face de rusine. Da vî nu!“

„Nu!“ - îi răspunde Elena hotărîit, - căci nu mai
rîu¹⁶ măi o data la tine.

„Vrei, - și¹⁷ dișe¹⁸ mîta, - dar nu vrei săi¹⁹ stîu²⁰ eu, că
vrei.“

Aceasta și era adevărul: ex vîra, nu mai putea
să nu vîrăscăi, și diuș umătvoare, mergînd ear
la mîta, tremura în tot trupul, căci vedea din
stîmîntele mîtei, că el are săi²¹ vie.

A și venit.

„tșă! - grăi²² mîta veselă, - steum ve lao sa vî
explică²³: - și²⁴ căci²⁵ apoi răpede dîm casa.“

Rămăsă singură cu stănsul, Elena se cutremură : îi venea
să țipă și să alerge după stănsul.

De o dată înse îi trecu amăzeala. Era, par'că, vorba de
viață și de moarte, și uitându-se drept în ochii lui,
ea se înșenina și rămase liniștită pe scun, asteptând
să vorbească, ce va zice și ce va face el.

Era el, omul trăit în lume, stătea strâmborât ca un
bucur în fața ei și nu știa ce vrea. Par'că un alt
om, pe care nu-l cunoscă, se învise într'ănsul, și-i era
rușine, că stănsa îl vede aici.

Ea se ridică tare și mândră de țări ei.

"Domnule, - îi zise cu glas limpede, - eu vreau să
șlăsc o casă."

"Îmi dai voie să te însoțesc?"

"Nu, Domnule!"

El se șlăsc și-i luă mâna.

"Când ne mai vedem?" - o întrebă stănsitor.

"Aici", - răspunse ea, - aici o dată!"

"Nu! - aici nu! - zise el. - Unde și când?"

Ea rămase cât-va timp nemiscată, apoi era în-
cepu să tremure.

El îi ridică mâna și-o ~~scutură~~ scutură privind în
ochii ei.

"Doamne! - zise ea ridicând umări. - Eu nu știu
nimic. - Numai să nu afle nimeni!"

"Nimeni! nimeni în lumea aceasta!" - zise el

lăsând mâna ei.

Era îndurată. Nu mai putea să-și dea seama, cum și în
ce fel, o simțea înseși, ^{din nou} că soarta ei e hotărâtă, că vor-
toa lui curvosește Joe a ei, că n'ar fi putut să plece, dar
că el i-o ar fi făcut semn să rămână, și, alergând
spre casă, ea era cuprinsă de un nemărginit simți-
ment de recunoștință către omul, care a lăsat-o
să scape.

Abia sosită a casă și rămasă ea singură, a început
să-și dea seama dejore toate cele petrecute și să plân-
gă amar, lucruri de durere și de rușine. Și venea
să-și curme oilele, când se gândea, cum înstelul cu în-
stelul a călăturat și căl de departe a ajuns în călătoria
ei. Și nu din neapăsare ajunseser acolo, unde se
aflexa, ci știindu-le toate, înțelegând cursurile ce i
se jura și simțindu-se mai tare decât ca să se tea-
mă. Egar acum nu mai putea să se întoarcă, nici
să se oștrăiască. Se socotea nemernică, umilită,
nenorocită afară din cale, dar suflatul îi era plin
de o nespusă dulceață și ex-și închidea ochii,
ca să nu mai vadă nimic din cele ce-ar fi pu-
tut să o tîie'n loc.

"Nu-mi pasă! - nu-mi pasă! - strigă ea. - Apoi -
mă omor!"

Dar ea adevărat în cele din urmă, și dintr-o urmă-
toare, când s'ar deșteptat din somn, lucrurile i
se infățișau cu totul altfel.

Era par'că numai un vis trecut, în care nimic

nu era asleventat.

Da, el a lăsat-o să joace, dar nu ar fi lăsat-o pe alta, care nu era ca dânsa. Nu! nu pentru-că era slabă, ci pentru-că se simțea tare și a dus ea ochii, - și a dus, ca să le arăte, că nu se teme. Numai abia începuse să se teme și nu s-a putut hotărî să iasă. - Vorbele „Nu-mai să nu aple nimănă!” îi sunau mare în ureche. - Știa, că el le-a înțeles, că o va susține, că o va urmări și nu mai credea, că va putea să reziste.

Ea rugă pe tot-al-său, ca să o ia, așa cum poate, neapăsător să o ia, și nu joacă decât după ce el îi făgăduiește, că va veni.

De ce să o ia? N'avea nevoie să-i spună: era prea mîntă, fusese și el om în țară puterea o dată și din stăruințele, cu care-l rugase, înțelega el mai mult decât ceea ce dânsa ar fi putut să-i spună.

Lungă și grea de tot a fost ziua aceasta pentru dânsul.

Umbla, servileasă, se obișnuiește, își înțelegea mereu jumătutul, își făcea muștră și nu o dată în ziua aceasta l'a cuprins simțământul, că are să-și încheie zilele vieții în fundul denei. - Căci tare îi era dragă fata lui.

Sbucimăni rădănițe! - Ce ar fi putut, la urma urmelor, el să facă? Să omare un om? - doi? - câți să omare? - Nu știe, în lumea aceasta, ni-

mani, unde i se începe norocul și unde nenorocirea,
și oarecî inimă ei n' o jăria, nimeni nu putea s' o
jărisească.

Ear inima ei?

Curînd după sosirea ei în atelier Elena se căia
de a fi negat joc total ei să vină s' o iee.

Domnișoara Mita era desamăgita și tare supăra-
ta.

"A găscă = e dăna, - a o știse el, - "o ievană din
jerete = joc care n' ai s' o vede' din apropiere, dară vrei
oă-ti joloca.

Mita nu știa, ^{dar} nu bănuia nimic; nimeni în lume
nu bănuia: doară să-l vadă, să stea singură cu el,
ca nimeni în lume să nu știe, - și ar fi vrut să fu-
gă, să se ascundă, ca nimeni afară de dănsul, să
nu mai știe, că ea tot mai trăiește în lume.

Inimă era bolnavă, bătăea cu neastâmpăr și a
mînd înainte, mereu înainte.

II.

Țăbulescu era în grea căutătură cu sine însuși.

Acel om necunoscut, care se învise într'ânsul în clișoa, când rămăsese singur cu Elena, nu mai vrea să-l joacă.

A fost și el copilăndru, și fost om tinăr, și avut fel de fel de aventuri, dar rostul nu și l'a pierdut nici o dată: acum nu mai făcea ce vroia și nu mai știa ce are să facă.

"Femeile toate sunt slabe!" - așa spunea el totdeauna; așa și spus și în clișoa, când Elena s'a despărțat din casa Mitei.

Și totuși, ea nu era ca femeile pe care le știa el, și în fața ei se simțea cuprins de un fel de sfială, par că ea ar fi fost jurea mult joantre d'ânsul. Era ce-va cu totul distinct în înfățișarea ei, în purtările ei, în tot felul ei de a fi, până chiar și în modul ei de a rosti vorbele.

Abia acum a ajuns să se întrebe, cine e femeia aceasta, și seara totuși, poate întâia oară în viața lui, și petrecut-o făcându-și fel de fel de iluzii.

Iluzii de joare și de cosătoare, care și promis să aibă o întâlnire la mite.

Și era rușine, că și le face, dar și le făcea.

Om, care nu ȳde, când alții n'ol și zimbaste,

când alții plâng, el văta lui toată n'a avut slăbiciune pentru nimeni și n'a ținut, ca alții să aibă slăbiciune pentru el. A căutat plăcere în lumea aceasta; - multumiri n'ea dată. Num se întreba mereu, dacă femeia aceea ar putea să aibă o oarecără slăbiciune pentru dânsul, și se simțea nenorocit, că abia acum, la vârsta de 37 ani, a întâlnit-o în calea lui, nu când era mai tânăr, nu mai nouă de a fi ajuns ea să aibă întâlnit la mîta.

Dar jupînii îi păsa!

Deși om cu punga strînsă, o mie, două mii, chiar olei de mîi de lei nu erau bani pentru dânsul, când vorba era să-și facă vre-o plăcere ori să scape de vre-o ~~survăn~~ supvănare. Num înse se învîrta în el jupînii de om vizitator: era gata să dea tot; nu mai avea măsură, nici cumpet.

Țoa - un fel de nebunie!

Avea doi copii, un băieț de vre-o cinci spre două ani, și o fată de șase ani. Țoaiatul era într-o băcoanie, era fată o tinea la doră.

Eră o sorcîndă supvănătoare, de care se scîrpa plătîndu oculo căți-va poli pe lună, o dată mai mult, altă dată mai puțin, după-cum

ii erau dispozițiunile și după-cum îi mergeau afacentele. Doctor nu era, de vază-ce muna băiețului murise de mult, ear muna fetei își părăsise copilul și se măritase cu un barbier, cu care avea alți copii. - Acum, ca din senin, fără de nici un gir, se găndia mereu la copiii lui. Ii venise găndul să se răscumpere pentru totdeauna, să deponie o sumă, ca să scape de grija lor. Și în zadar să cămăria să alunge găndul acesta, căci, vrând săvârșind, se tînguia mereu cu sine: era par'că e spre ofițitul vieții și trebuie să-și reguleze toate societabile.

Și, fără-ia să vrea, a și făcut-o aceasta, ca să-i treacă timpul mai iute.

Însore vaze șase a ieșit apoi, a chemat un birjar bun, i-a spus să se treacă după dansul și-a început să se plimbe prin fata magaziei.

Era hotărât să o cunoască pe Elena, să o vadă la șosea și să o plimbe jumătate de ceas, c'ea să o cunoască mai bine și să-l cunoască și ea.

El rămase ca înfișt în pământ, când ea se ivi ducând de braț pe un bătrân înalt

și cu o desosebire respectabilă, care părea paralizată și se uita cu ochi scrâmbitori la lumea, prin mijlocul căreia trecea.

Ochii tuturor se opreau asupra acestei șerechi frumoase, și Elena, cuprinsă de un simțământ de frică mândrie, era îndată în postarea de grijă pentru nepotă-tăcișul ei părinte, care venise să o opere.

Și totu-și ochii se furizau pe o clipă și se opreau asupra lui Bărbulescu, care stătea atât de respectuos în depărtare.

"Atot! - adio!" = par'că îi dădea dețasa prin acea privire furizată. - Atot și la revedere! -

Nu! - la revedere = nu! - Era vorba tării. Tamea aceasta era dintr-o lume, pe care el n'o cunoștea și n'are care n'oi credut nici o dată. Era vorba tării: el nu oă mai putea depinde cu lumea aceasta; era prea greoi, prea neajutorat, nu știa cum ar trebui să-i vorbească și ce ar trebui să-i facă, pentru-ca să nu-i pară ordinar și josnic.

Acum o dată și singura dată în viața lui l'a cuprins simțământul, ca și-oi risipi banetele în flecării, că n'oi știut să se bucure de averea lui, că viața lui e sarbătoară și lipsită de mulțumiri.

Prima lui șoare a fost să-i recomandă pe departe, ca să vadă unde locuiește și apoi să se informere, dacă el îi este tată ori bunice,

cine este el, cum a ajuns în starea de astăzi, - dar nu! - or fi fost o joră mare îndrăzneală din partea unui om atât de cunoscut ca dânsul.

El se aruncă în trebură și ieși singur la Sosea.

Seara apoi, după mesă, s'a dus la soră-sa, Doamna Lucescu, pe care rare-ori o vedea. Prea-era sfârtoasă, joră deas il dăscălia, joră mult via sa se amestecă în treburile lui.

Acum tocmai ostar-l făcea să meargă la dânsa.

Si făcuse, ca soră mai mare, în mai multe rânduri mustrări, ~~pentru~~ că n'ave dăstulă puctare de grijă pentru copiii săi. Era acum hotărât să facă ce-va pentru dânsii și via s'o întrebe și pe dânsa, cum și în ce fel.

Pe simțea singur și slab; se temea și căuta rădēm; avea dăbiciuni și era însetat de afecțiunile celor mai de aproape ai săi.

Doamna Lucescu era înduioșată: nu-și mai cunoștia fratele, nu-l mai înțelegea, nu putea să-și dea seamă ce s'a întâmplat așa de o dată cu el. Gogu se făcuse om ca toți oamenii, nu mai râdea de ceea ce altora li-e sfînt, era în stare să plîngă și să se bucură cu alții, era gata să depună o sută mii de lei pentru băieșul său și să-și iee fata la dânsul, să-i tie

las. Mai uimit a rămas înse el, când dănsa, trecând,
s'a opri^t fără de ofi^{ci}ală, cu o veche și bună prietenă,
și el o întrebat cu o privire, **A** cui e copilă.

"Amex! = răspunse el.

"Sărăcuta de ea! = grăi Elena înduiozată, apoi o
sență și se depărta.

El rămase ca trăsut din senin.

Întelega acum de ce oamenii p^oăreau scandalizați,
când îl vedeau ducându-și copilă la plimbare. Era,
în adevăr, o nevoințare, că el, om necăsătorit, săi i^o-
săi cu copilul său în lume. - Sărmana copilă! s^{er}-
mana de ea!

El opri o trăsură și se întoarse a casă, apoi, sosit,
își ridică copilă în brațe și o sență cu drag. O-
chii, ochii lui se umplură de lacrimi. Acum știa
și el ce este iubire, ce e durere și ce e mulțumire
în viața omului și-ar fi dat averea lui toată,
dac'ar fi putut spăla pata, cu care s'a nă-
cut copilul lui.

"Sărăcuta de ea! = g^oravă p^oăscăpă!

Și el nu mai putea decât să-și iubiască copilă.

Dar a dormit și el și dinu^t următoare, destăp-
tându-se din somn, lucrurile i se înfățișau cu
totul altfel.

Câte sunt femeile făcute, care din p^oăest au
fost născute. Nu-i vorba, o vorbă tristă și
duioasă vibrează mereu de a lungul vieții lor,

Dar ce mai putea el să facă!?

Să se ferească de sine înainte, să trăiască numai pentru cogora lui, să-i adune bogății, s'o crească ca joie a joișesei.

Se și fereci.

Socota omulîmîse nu se poate schimba.

Portea adoua a lunii Septembrie fusese pliovasă, ear Octombrie era negurs și rece, cel mai nesuferit timp pentru oamanii ce sufăr de reumatism.

Într'una din aceste zile neguroase Bărbulescu lucra, posomort și el, în oalaia din dosul cantinului, cînd servitorul îl avertă, că o damă tinerească îl întrebat, dacă e singur, și dorește să-i vorbească.

Sunt în viața omului multe lucruri neînțelese.

Bărbulescu se ridică și joarni oșore ușă. Știa că tinera damă e Elena. Par'c'a așteptase, par'că îi se mai întemplantă o dată lucrul acesta, par'că aflase jomî vis, că el are să se întemplantă.

"Domnișoară, - oșie el după-ce o cuprinse cu brațul, ce s'a treacă în vdoie, - trebuia să-mi scrii un bilet!"

"Domnule Bărbulescu, - îi răspuse ea mișcată, - am vîit s'o fac aceasta, dar nu am putut. E atîta timp decînd nu te-am văzut, și nu mai îndrăznicam. - Tata, - urmă ea mai liniștită, -

Zace de patru săptămâni și eu nu mai pot să umblu la atelier. Ne aflăm în cea mai mare strîmtorare, și eu n'am, afară de DȚa, la cine să mă adresez cu toate încrederea. =

„Cu toate încrederea! = Vorbale aceste puseseră roști-
tite ~~nerădăci~~ cu atîta încredere, încât Bătrubulacu se simtea rușinat. Nu era vrednic de toate încrederea. Era slabă, nedormită și namîncată, istovită de dureri și de gânduri grele, se plîngea de o grea strîmtorare, și el nu se simtea de loc înlăunșat, ci se bucura joar'cî de strîmtorarea, în care o găsește.

Nănsorul se face fire și firea nu se schimbă.

„Da! Domniscași, - dîse el cu liniștea negocîtorului, care și-a făcut socotelile, - trebuie să-i aducam un medic, să-i dam toate consultările și să o scapăm și DȚa din miserie, în care trăiești! =

„Ah, grozavă miserie! = suspină ea fericită, că o găsit, în ofîșul, pe cine-va, căruia poate să i-o opună oasista.

„Dar, - urmă el, - cu atîta nu ne-am ajutat. Trebuie să scăpați o dată pentru totdeauna. - Ai primii DȚa sarcina să faci educațiunea copiilor mei? - Nu sîci în casa mea: oasă la DȚa voastră. =

„Nu! - răspunse Elena hotărît și fără de a se mai gîndi, cași-cînd s'ar fi așteptat

La întrebarea aceasta.

"Si de ce nu? - întrebă el.

Elena se uită lung la el.

"Pentru că n'ar crede nimeni, - duse ea, - că sunt nu-
mai educatoarea copilei D'ale."

El se agonia de dansa, o cuprinsă cu bratul drept
și i se uită în față.

"Si, - duse, - atât îți pare de grozav lucrul acesta,
încât ~~spui~~ ^{spui} nu! fără de a te mai gândi?"

Ea nu se desfacea din bratul lui, ci se rădămă
oarecum nesimțitoare pe el și-și deșartă ca-
pul întorcând ochii spre ușa, pe care intrase.

Atr fi putut în fie-care clipă să între cine-va
fie din cântar, fie din curte.

Sus, în etajul, de asupra cântarului, era locuin-
ța lui Bărbulescu, cu intrarea pe sub poartă de
la dreapta cântarului.

"Să mergem, - grăi el, - sus la mine: acolo
putem să vorbim neopărtați."

Ea a venit să vorbească cu dansul și tinea să
nu plece fără de a fi vorbit. La el înse nu pu-
tea să meargă: o veduseră oamenii din cântar,
când a intrat.

"Nu, - duse dar, - te rog să stăm cu ușa
deschisă."

Prostii! - grăi el într'un ton stărnitor, aproape brutal. - Teși
pe unde ai intrat și pleacă la dreapta, apoi intri sub por-
tă, și eu te aștept la scara, unde nimeni nu te poate
vedea."

Elena se cutremură. Grosier eroul de stărnitor, de tare
și de nemilos, și ea grozav de umilită se simțea și în-
cepuă iar să tremure cucerind de ocazi amănunțite lăin-
ceditoare, joacă care de atâtea timp n'o mai avuse.

"Doamne! - Dacă vrei D'ea, - dăse, - eu nu mai am
alagere! - Teși apoi briguitor, oare-cum cu ochii în-
chiși, zornăcitor joacă strada, coti la dreapta, intră
sub porțuță și se lăsa, ca el s'o cucerindă iar cu
brutul și s'o ajute a urea scările. - Era ca moartă,
dar de asta nu putea să scape!

Sus, în salonul încălzător, el îi luă joacăria din
câș, îi ajută să-și scvatoie jacheta, apoi a joaf-
ti săi iee loc joacă o canoșă.

El rămăse stăind în joacă și aruncă ochii
înșorejorul ei.

Eroul - nu mult gust, dar multă bogăție.

Îmbrăcată în o rochie uzoră, c'o beluă largă,
fără corset și cu joacă ovlunat în joacă ca un mot,
în creștet, așa cum joacăse de la căpătâiul tată-
lui său, ea joacă crescută cu o joacă și, cu
joacă mișcat de ostăneală și de emohune și cu
obrajii cucerind, frumoasă mai joacă de toate.

Joanei ca atunci, în casa Mitei, omul necunoscut ear se ivi, și Bărbulescu ear nu știa ce ore să facă. Și părea rău că a adus-o aici și-i era frică de răspoiu din ochii ei.

"Sunt aici!" - diise ea disprețuită și potrivindu-și mai înainte yoărul în cap, apoi blusa joetruy. - Iam făcut-o și oșta! - Ce mai vrei!? - N'oi fi oare o infamie, ca nenorocita ocea de copila săi ne mai fie și joaravan? =

Bărbulescu rămase strimțerat în fata ei.

Copila lui cea nenorocită!

"De ce mi-o pune mereu în fată!" - iși diise el. - Tre ear mai multă milă ca mine!?! =

Pornired, cu care urcase scările, era înăbrosită de altale mai duivase.

O clipă înse numai.

Prea era frumoasă, joera frageolă și mlădușoă, presă adimantivare: ar fi fost o nebunie, ca după atâta timp de oșpănire săi și mai pruni frâu și acum, când nimic nu-i mai oștea în cale.

El o ayorinse ear cu bratul.

"Nu e vîna mea, - diise el, - că ai venit aici. - Tu nu știi, - omă apoi ayorîndu-și cu amîndoua bratele și yorînd în ochii ei, - cât de mult m'am sbuciumat eu, ca săi oșap de joatîna mea, fiindcă mă temeam, că n'oi să mă popi subrî." =

Elena se lăsa moartă în vâile lui, noua și disprețu-
tă ca mai înainte, dar împăcătă cu gândul, că alt-
fel nu se poate.

"Ce-ti joasă!?" - zise ea încet.

"Dar grosor îmi joasă! -" grăi el și-i saritâ gâtul,
sub ureche.

Eu-și scuturâ capul. Ti era par'c'a fost întepată
cu multime de ace veninoase și-i venea să se
șteargă.

"Nu! -" grăi ea scurt și hotărât.

El o deșoartă puțin de la sine, ca s'o vadă mai
bine, apoi se uită lung în fata ei. Nu oșia, cum are
să înelesgă pe acel "nu!" - și-i venia s'o ascundă
în joământ, ca nimeni să nu poată câștiga iubir-
ea ei.

"Da! - urmă ea, - o data, la început, credem, că
mult am să te iubesc și m'asi fi simțit fericită,
dac'asi fi putut să-ti oșerit mâna. Atât îmi pă-
reai de bun și de întelept! Apoi m'oi cunos-
o șoaimă desamăgita, când te-am văglet cu
acea nenorocită copilă."

"Ea copilă!?" - grăi el necășit și o lasă din
brate.

"Da, copilă, care nu are mamă! - urmă oșen-
sa, - Aști am venit, ca oă-ti șpun, că tata
e bolnav, că ne aflăm în mare oșrîntă -

rare, ear Dîa, care dîci că mă iubesc³, m'oi adus
aici. - Asta e iubirea Dîale! =

" Prostii! - strigă el scos din sărite. - M'oi fi venit,
dacă n'ar fi toate aceste.

Elena se simți³ nămită de moarte.

" Fără îndoielă că n'oi fi venit! - răspunse ea
rîdînd cu hohot. - Dac'a ți³, ce mă³ întrebi,
dacă om ori nu oă te mai și iubesc! ? =

Țărbulescu se aventase jurea departe, jurea-și³
deduse stăbriunea pe fată: îi venea să frân-
gă, să opargă - -

" Ține, Domnișoară! - strigă el răstis - eu înoc,
eu te iubesc jure Dîa! =

" Asta-i norocul meu! - răspunse ea rîc și
nemilvoasă. - Am să mă și folosesc de el! =

Cuprînsă ogori de o jurnire nebuniască, ea
se simtea mai nenorocită ca sclavele scuse
de stăpîni³ lor la vîndare și-și³ ridică a-
mîndrele bratele.

" Eată-mă! - urmă ea înec, ca jurn vis. - Cînd
m'oi dîi³ și vî aici, nu te-am întrebat ce-mă
dai, ci om venit: trupul meu e aici, cum îl
vești³, dar sufletul meu nu-l căuta, - e
stînsă viața lui. Te ce găsești, dar adu-ți³

a minții, că oi și Dăa copilă. =

Cuprins de fiori și umilit în sine, Bărbulescu făcu un joas spor de dansa, apoi se opri și rămase uchișoi indolți.

El și femeia aceea și copilul lui nu se mai puteau despartii.

Domnișoară! - grăi el respicat, - de câți ani ești Dăa? =

"În Decembrie voi împlini douăzeci, = răspunse ea mînată de această întrebare venită fără de ~~pricină~~ nici un gîr.

"Douăzeci? - urmai el. - Tota mea va împlini în Februarie șase: ești Dăa în stare să-i ții loc de mamă? =

Elena se dete un joas inoșoi.

"Mama ei trecește, - adăugă el, - dar nu se mai indoieste, că copilul ei a murit de mult. =

"Și eu? - duse Elena, - săi fie că e amăcopila, c'om născut-o cînd eram de 14 ani? =

Eno ce-va atîh de excentrici, jectha îi părea atîh de mare, încît nu putea par'că săi creadă în înțelesul vorbelor ce rostia.

"Te miră, - duse el șușucîndu cu amîndouă mâinile mîndei ei. - M'osi mira și eu, dară nu te-osi fi oudit vorbindu-mi cum nimeni nu mi-a mai vorbit și nu te-osi vede în fata mea. - Ele-

no! - urmă ogori înluiosat joacă la lacrimi. - Privește'n
ochii mei! Ori cum asi' fi; mă pot' stăpâni! kash-mi
liniștea sufletească! Prin tine am ajuns să cunosc
lumea; iubindu-te joacă om încercat să-mi în-
bese copila: doară nu pentru mine, care n'ouă știut să
joretuiesc iubirea ta, din mila către nevoința
mea copilă trimite să fii muma ei și soția
mea. =

Elena - și retrase mâna.

Ti era par'că o lume frumoasă și mult visată, se
ridică împotriva ei, dar în clijoi, când vrea să
între în ea, irită abia, și' dispare.

Nu, Domnule! - ofise ea respectuos. - Nu! - ur-
mă după o mică joasă cuprinsă de o durere ne-
gusă, - e preatârului! - Eu nu mai pot să-i fiu
nimănui soție, nici mamă. Prea tare am
câștat în gândul meu, prea mi-e strivă su-
fleții, ca să mai îndrănesc a primi sarcina
grea a dreptății victorie. - =

Ochii ei se umplură de lacrimi. Nu mai pu-
tea să rămână în casa aceasta, măi să pri-
visească în ochii lui. Și îmbracă dar jacheta și
și puse pătăria, în grabă, nervos, muz-
cându-și marele burele, stăpânindu-și plân-
sul.

"Vino-ti în fire! - îi diise el, când a vădui gata de plecare. - Trăim într-o lume, în care toate se uită, toate să iarbă."

Ţi poarea lucruri de neînţeles, ca ei să nu jorimia - scoi oavta frumoasă, pe care vora să i-o pregătiască, şi totu-şi se tenea, c'o parole, că n'ore s'o mai găsiască.

"Nu! - răspunse ea asedată, - O viaţă otriciată se poate urma înainte - ca vai de cel ce-o are! - dar nu se mai poate drege; rusinea ce poartă în tine însu - ~~şi~~ ~~se~~ ~~se~~ ~~se~~ se poate arăta cu desjor, dar nu se poate ascunde. Ai noie, ai jorieteni, ai legături în lume: e joroc târdii.

Eci jorocă cu joroc îndoiit. Ar fi-vor jor'că oă mai stea, oă-i oee mînd, să se olesjorocă ca de un jorieten. Ţl vedea cu totul alt-fel acum, stăpănit, ca odinioară de un simţi-mînt aviricitor şi nenorocit, şi se simtea în altaboi de durerea ei şi cujorocă de milă.

El jorocă după o dînsa, acum vînd s'o ovrinască şi bucurându-se ear, că-i mai re-mîne timp de chibzuire, ca să vorbierocă cu ovră-oa, care era atît de înţeleaptă.

~~durerea ei și căștină de mlață.~~

~~El zăcea după dansarea gîndul îndobit, și cum să
și căștină și bucurîndu se era, că i mai rămîne
tîmp de chibrit, și să vorbească cu sură sa, care
era abăt de înțelept.~~

Cyștină omîndoi de simțimîntul, că se află în a-
junul unei grosave nenorociri, și înaintau cu frică,
tremurînd la tot pasul și abăt erau de brîguiti,
închît nu-și dăteroi seamă, că dînsa n'apucă
șore scena ce iesia sub poartă, ci la dreapta,
unde el lăsase usa deschisă, cînd se urcase
din volia de lîngă cantor. Era, pentru dîn-
sul, drumul cel obișnuit, care dînsa coboria
scările, cum le-a urcat, cu ochii închisi.

Abia sosiți în fața funcționarilor din cantor,
ei își dăteroi seamă, că s'au dat de gal.

"Flah! - ce porostie! -" dise Bărbulescu înăbrăsit.
Ar fi voit să ascundă în pămînt.

Elena țîrî înjupăimîntata înjoregiunul ei, se fă-
cu albă ca varul și scoase un țipet înăbrăsit.
Și venea lesin și porcă lumea i se prăbu-
șia în capo.

"A trecut! - S'a sfîrșit! - Abăt a mai rămas! -
șopti ea înscotă, cînd el îi sări într'ajutor, -
șori iesi rîșevle în strada și se despartă
cu șori grăbiti.

Bărbulescu se întorse în odaia din dosul cantinului, își puse joaltonul, își luă șălăria, apoi ieși răpede în stradă și se aruncă în a birjă, ca să meargă la soră-sa.

Era la mijloc o groază nedreptate: trebuia să meargă, să grăbisca, să alerge, ca să-l scape.

Deși hotărât înse a-i spune tot, fără de încur-giur, ajuns în fața surorii sale, el simțea, că nu poate să-i spună întregul adevăr. Nu i-a spus, că a găsit-o în casa Mitei, nici că a adus-o în locuința lui. Toamă de aceea Doamna Lucescu nu-l înțelegea, bănuia multe, nu era de loc mișcată de stăruințele lui și i-a făgăduit, ce-i drept, că are să plăse fără de întâr-ziere, ba a și plăcat, dar n'a grăbit, n'a alergat.

*

*

*

Câte-va ceasuri în urmă, când trăsură Doamnei Lucescu s'a oprit în fața casei mamei, la care o trimisese Bărbulescu pe soră-sa, bătrânul sur-miu în odăita deșore strădă, ear făca lui că-cea intră pe un divan din cea-baltă odăită,

tineră, frumoasă, par'că nu moare, ci așorîndă de
un somn lin și adînc.

Pe meșciurana din fața divanului sta, lasată
deschisă, scrisoarea făcută de mîna ei.

Către părintele fetei mele.

E mai bine așa!

Am jucat mult otrava la mine; mult am stat
pe gânduri, fiindcă mai credeam, că tot o să ajung
în cale din urmă să nu-mi mai pese. Sunt înse prea
slabă; nu pot să port rușinea, nu să mă împac cu gîn-
dul de a fi desprecuită.

E mai bine așa!

Tu este pe copilă noastră și crește-o la sinul
tău. Tot o cel puțin acum să-și vadă mama, și spu-
ne-i în frîște-care di, că eu o singură dată am
greșit, că să știe, că e destulă o singură greșea-
lă, ca viața întreagă să fie otrăvită.

Nu părăsi pe Tatu, că ai și tu copilă.

Elena.